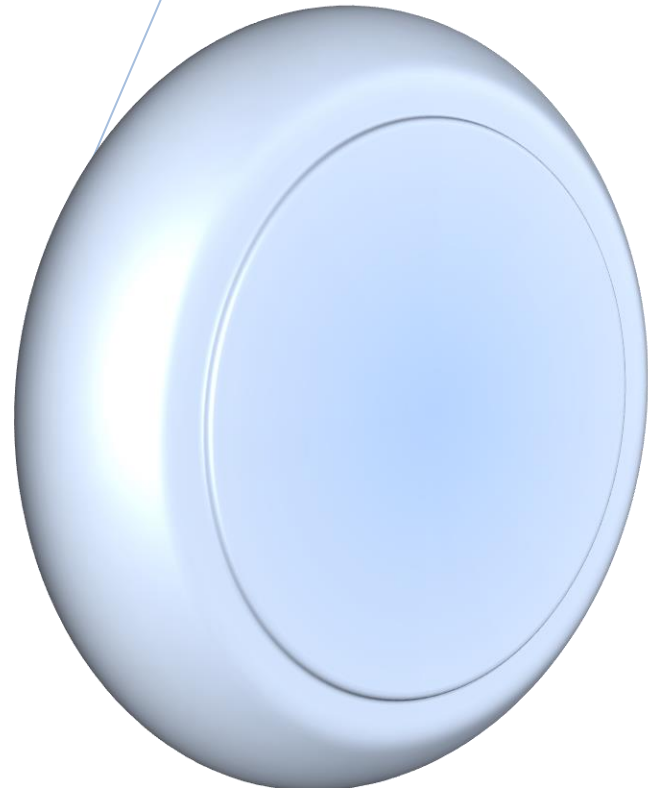

YURTDIŞINA YATIRIMLAR SUUDİ ARABİSTAN KRALLIĞI PROFİLİ

2019

**T.C. RİYAD BÜYÜKELÇİLİĞİ TİCARET
MÜŞAVİRLİĞİ**

İçindekiler

I.	SUUDİ ARABİSTAN KRALLIĞI İŞ ORTAMI	3
1.	İş Ortamı.....	3
a)	İş Ortamına İlişkin Genel Göstergeler	3
b)	Şirket ve Diğer Temsilcilik Kurulumlarına İlişkin Mevzuat	4
c)	Vergi Uygulamaları.....	6
d)	Sosyal Güvenlik Uygulamaları	9
2.	Potansiyel Yatırım Alanları.....	9
II.	YABANCI YATIRIM MEVZUATI ve YATIRIM TEŞVİKLERİ	10
1.	Yabancı Yatırımlara İlişkin Ülke Mevzuatı	10
a)	Sektörler ve Yabancı Sermaye Koşulları.....	10
b)	SAGIA Lisans Süreci	11
c)	Faaliyet Kolunun Belirlenmesi.....	12
2.	Yatırım Teşvikleri.....	13
III.	SUUDİ ARABİSTAN KRALLIĞINDAKİ TÜRK YATIRIMLARI	14
1.	Türk Yatırımları.....	14
2.	Yatırımcıların Karşılaştığı Sorunlar	14
IV.	SUUDİ ARABİSTAN KRALLIĞINDAKİ ULUSLARARASI DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR.....	16
V.	YATIRIMCILAR İÇİN YARARLI BİLGİLER	17
1.	Faydalı Elektronik Ağ Sayfaları	17
2.	Hukuki ve Mali Danışmanlık Hizmeti Veren Şirketler.....	17

I. SUUDİ ARABİSTAN KRALLIĞI İŞ ORTAMI

1. İş Ortamı

a) İş Ortamına İlişkin Genel Göstergeler

Dünya Bankası tarafından hazırlanan 2019 yılı İş Yapma (Doing Business) Raporuna göre yüksek gelir grubunda yer alan Suudi Arabistan Krallığı (SA) genel sıralamada 190 ülke arasında 92'nci sırada yer almış olup bir önceki yıl sırasını korumuştur.

**Dünya Bankası İş Yapma Raporu Suudi Arabistan Krallığı
Sıralama Tablosu 2019**

Başlıklar	Sıralama 2018	Sıralama 2019	Sıralamada 2019-2018 Değişimi
İşe Başlama-Starting Business	135	141	↓
İnşaat İzinleri-Dealing With Construction Permits	38	36	↑
Elektrik Hizmetine Erişim- Getting Electricity	59	64	↓
Gayrimenkul Kaydı- Registiring Property	24	24	↔
Finansmana Erişim- Getting Credit	90	112	↓
Azınlık Hisselerinin Korunması- Protecting Minority Investors	10	7	↑
Vergilerin Ödenmesi - Paying Taxes	76	78	↓
Uluslararası Ticaret- Trading Across Borders	161	158	↑
Sözleşmelerin Yaptırım Gücü - Enforcing Contracts	83	59	↑
İflas Erteleme -Resolving Insolvency	168	168	↔
Genel-Overall	92	92	↔

Kaynak: Doing Business

**Dünya Bankası İş Yapma Raporu Suudi Arabistan
Krallığı Puan Tablosu 2019**

Başlıklar	Puan 2018	Puan 2019	Puanlarda 2019-2018 Değişimi
İşe Başlama-Starting Business	80,04	80,07	↑
İnşaat İzinleri-Dealing With Construction Permits	75,52	75,71	↑
Elektrik Hizmetine Erişim- Getting Electricity	79,88	79,89	↑
Gayrimenkul Kaydı- Registiring Property	81,19	81,61	↑
Finansmana Erişim- Getting Credit	50,00	45,00	↓
Azınlık Hisselerinin Korunması- Protecting Minority Investors	75,00	80,00	↑
Vergilerin Ödenmesi - Paying Taxes	75,00	75,00	↔
Uluslararası Ticaret- Trading Across Borders	49,59	54,31	↑
Sözleşmelerin Yaptırım Gücü - Enforcing Contracts	59,78	63,41	↑
İflas Ertelem -Resolving Insolvency	0,00	0,00	↔
Genel-Overall	62,50	63,50	↑

SA'nın rapor çerçevesinde performansı incelendiğinde; bir önceki yıla göre sıradaki yerini koruduğu görülürken, toplam puanının ise yine aynı döneme göre 1 puan artış kaydettiği görülmektedir.

Ülkenin yatırım ortamının gelişimini puanlar bazında gösteren tablo aşağıda verilmektedir. Söz konusu tablo genel itibariyle incelendiğinde birkaç başlık dışında tüm başlıklarda puan bazında artış yaşandığı, ancak artışların önemli bir kısmının da son derece sınırlı artışlar olduğu dikkati çekmektedir.

Başlıklar itibariyle puanlardaki değişim incelendiğinde en önemli artışın "azınlık hisselerinin korunması" başlığında olduğunu görüyoruz, bu başlık altında yöneticilerin sorumluluklarının detaylı bir şekilde belirlenmiş olması ve hisse sahiplerinin önemli kararların alınması aşamalarına daha fazla dahil olmalarını sağlayacak düzenlemeler yapılması puan artışını sağlamış ve aşağıdaki tabloda da görüldüğü üzere SA'nın bu başlık altında 190 ülke arasında 7'nci sırada yer almasına imkân vermiştir.

Puanında bir önceki yıla göre önemli artış görünen bir diğer başlık ise "uluslararası ticaret"tir. Bu başlık altında ihracat ve ithalat işlemlerinde yeni elektronik hizmetlerin devreye girmesi ile süreçlerin

T.C. Riyad Büyükelçiliği
Ticaret Müşavirliği

hızlanması puan artışını getirmiştir (özellikle Cidde Limanı için). Bu başlık altında ülke sıralamada 3 basamak yükselerek 158'nci sıraya gelmiş olsa da genel sıralamasının çok gerisindedir.

Puanı göreceli olarak yükselen bir diğer başlık ise "sözleşmelerin yaptırım gücü"dür. Bu başlık altında yine elektronik sistemlerin devreye girmesi ile süreçlerin hızlanması puan artışında etkili olmuştur. Bu çerçevede, SA sıralamada 24 basamak yükselerek 59'ncu sıraya gelmiştir.

"Finansmana erişim" başlığının puanının bir önceki yıla göre gerilemesinde, kanuni haklarda yaşanan daralma etkili olmuştur. Bu çerçevede de ülkenin sıralaması 22 basamak gerilemiştir.

Bilindiği üzere, yatırımlar için önemli bir diğer belirleyici ülkelerin rekabetçilik seviyeleridir. Dünyada ülkelerin karşılaştırmalı olarak rekabetçiliklerini ölçen ve Dünya Ekonomik Forumu (World Economic Forum) tarafından hazırlanan Küresel Rekabetçilik Raporu 2018 (Global Competitiveness Report 2018) içinde yer alan sıralamaya göre SA 140 ülke arasında 39'ncu sırada yer almıştır. Burada ülkenin iki önceki raporda 25 olan sıralamasının 2017'de 29'a 2018 için ise 30'a gerilediği dikkati çekmektedir. Ülkenin 2012 yılı sıralamasında 144 ülke arasında 18'nci olmasına rağmen, o dönemden beri sürekli olarak gerilediği gözlenmektedir. Bu gerilemede, özellikle finansal piyasa etkinliğinin artan faizler ve daralan kredi imkanlarına bağlı olarak azalması etkili olurken, buna ek olarak kısıtlayıcı istihdam uygulamalarının rekabetçilik üzerindeki en önemli baskı unsuru olduğu da anlaşılmaktadır. Bunların yanında özel sektör dinamizmi ve inovasyon kapasitesinin görece düşüklüğü ülkenin küresel rekabet gücünü olumsuz yönde etkilemektedir. Buna karşın Ortadoğu ve Kuzey Afrika bölgesinin en büyük ekonomisi olması, hırslı reform programları, eğitim sisteminde sağlanan gelişmeler ile altyapısı önemli rekabetçilik açısından önemli avantaj sağlamaktadır.

Makro ekonomik istikrar göstergesi olarak enflasyon ve borç yükü açısından incelendiğinde ilk sırada yer alan ülkenin, pazar büyüklüğü açısından ise 17'nci sırada olduğu, "Kurumlar-Institutions", "Yetenekler-Skills", "Mal Pazarı-Product Market", "Pazar Büyüklüğü-Market Size" başlıkları hariç diğer kriterlerde genel sıralamasının gerisinde olduğu dikkati çekmektedir. Özellikle; Bütçe dengesi, şirket kurmaya dönük süre ve süreçler, yabancı sahipliği oranı, kuralların doğrudan yabancı yatırım üzerindeki olumsuz etkileri, istihdam esnekliğinin düşük olması ülkenin rekabetçiliğini en olumsuz etkileyen alanlar olarak ortaya çıkmaktadır.

b) Şirket ve Diğer Temsilcilik Kurulumlarına İlişkin Mevzuat

SA'da şirket kurulumu işlem adedi ve süresi olarak kadınlar ve erkekler arasında farklılık göstermektedir. Erkekler için 10 işlem ve 17 gün süre geçerli iken kadınlar için 12 işlem ve 19 gün gerekmektedir.

Genel çerçevesi ile şirket kurulumu işlem bazında;

- Şirket ismi rezervi, Kuruluş sözleşmesinin Ticaret ve Yatırım Bakanlığına iletilmesi ve bakanlık tarafından onaylanması (elektronik ortamda, ücretsiz, 5 gün)
- Şirket kurulum sözleşmesinin noter tasdiki (ücretsiz, 1 gün)
- 1.200 SAR ticari, 2.000 SAR oda üyeliği ve 500 SAR elektronik gazete Kayıt ücretlerinin ödenmesi (elektronik ortamda, 1 günden kısa)

T.C. Riyad Büyükelçiliği
Ticaret Müşavirliği

- Bankada yeni şirket hesabı açılması (ücretsiz, 1 gün)
- Şehir yönetiminden iş yeri izni alınması (1.000 SAR, 4 gün)
- Çalışma Bakanlığına kayıt (ücretsiz, 1 gün)
- Posta ofisine kayıt (500 SAR, elektronik ortamda, 1 günden kısa)
- Şirket mührünün yapılması (50 SAR, 1 gün)
- Sosyal Güvenlik kurumu kaydının yapılması (ücretsiz, 1 gün)
- Zekat ve/veya vergi idaresine kayıt yaptırılması (ücretsiz, bir önceki işlemle aynı anda başlayabilir, 3 gün)

aşamalarından oluşmaktadır. Kadınlar için şirket isminin rezerve edilmesinden önce gelmek kaydıyla;

- Kadının erkek bir yakını (eşi, babası, kardeşi vb.) tarafından ulusal kimliğinin doğrulanması (ücretsiz, bir gün)
- Kadının erkek bir yakınından evden ayrılmak üzere izin alması (ücretsiz, bir gün)

aşamaları eklenmekte, bu da iş kurma işlem sayısını ve gününü kadınlar için artırmaktadır.

SA şirketler kanuna göre 8 adet farklı şirket tipi bulunmaktadır; Genel Ortaklık, Sınırlı Ortaklık, Ortak Girişim, Anonim Şirket, Hisse ile sınırlı ortaklık, sınırlı sorumlu ortaklık, değişken sermayeli şirketler ile kooperatif şirketler.

Ancak, SA'da katma değer yaratacak yabancı yatırımlar temel olarak dört farklı şirket türünde yatırım yapabilmektedirler. Limited şirket (Limited liability companies-LLC), Tek Kişilik Limited Şirket (Limited Liability Single Shareholder Company), Anonim Şirket (Joint stock companies) ve Yabancı Şirket Şubesidir. Pratikte yabancıların SA'da çok tercih ettiği şirket türü limited ve anonim şirket şekilleridir.

Bazı şirket türlerinin özellikleri şunlardır:

Limited Şirket (Limited Liability Company - LLC)

Yabancıların en çok tercih ettiği şirket türüdür. Kurulması kolaydır. Her ortağa şirketteki sermayesi kadar sorumluluk yükler. Şirketler kanununa göre (the Companies law) şirketin sermayesinin yüzde 75'inden daha fazla şirket borçları oluşursa ve şirketin borçlarının 30 gün içerisinde ödenmesi mümkün olmadığı durumlarda ortaklar şirketin tüm borçlarını ödemekle kişisel olarak sorumludur.

- Limited şirkete en az 2, en fazla 50 özel veya tüzel şahıs ortak olabilir.
- Ortaklık anlaşması Şeriat ve Şirketler Kanunu (Shari'a and Companies Law)' na uygun olmalıdır.
- Şirket 20'den fazla ortağa sahip olursa en az 3 kişilik denetim kurulu oluşturulur.
- Hisse devri Suudi Arabistan Yatırım Kurumu (Saudi Arabian General Investment Authority-SAGIA) ile Ticaret ve Yatırım Bakanlığı tarafından onaylanmalıdır. Hisse devrinde hisseler üçüncü taraftan önce diğer ortaklara teklif edilmelidir.

T.C. Riyad Büyükelçiliği
Ticaret Müşavirliği

- Herhangi bir hisse devrinden sonra SAGIA lisansı, ticaret sicili kaydı ve şirket ana sözleşmesi de değiştirilmelidir.
- Yüzde 100 yabancı olabilir.
- Bir veya daha fazla müdür olabilir, müdürlerin Suud vatandaşı olması gerekmez.
- Mali yılbaşını seçebilir. (Normal olarak Hicri takvim uygulanır)
- Sermayesi 500.000 SAR'dan aşağı olamaz

Anonim Şirket (Joint stock company)

Genel olarak limited şirketlere uygulanan şartlar anonim şirketlere de uygulanır. Bunun yanında anonim şirketlerin idare giderleri limited şirketlerden çok daha yüksek değildir. Ortaklar, ana sözleşmede veya ortaklık anlaşmalarında belirtilmesi şartıyla özel uygulamalardan yararlanabilir.

- Ana sözleşme Ticaret ve Yatırım Bakanlığının yayınladığı modellere uygun olmalıdır.
- Şirket en az 3 kişilik yönetim kurulu tarafından yönetilir.
- Yönetim kurulu bir kurul başkanı ve yönetici seçer.
- Yönetim kurulu üyelerinin her birinin şirketteki hisseleri 10,000 SR'dan az olamaz.
- Olağan genel kurul mali yılın ilk 6 ayı içerisinde yapılır.
- Olağanüstü genel kurul ana sözleşmede belirtilen şekilde yapılır.
- Yüzde 100 yabancı olabilir.
- Kurucuların hisseleri haricinde diğer şirket hisseleri serbestçe devir yapılabilir.
- Özel statütlü hisselerle sahip olabilir.
- Menkul Kıymetler borsasında işlem görenlerin sermayesi 10 milyon SAR'dan, diğerlerinin ise 2 milyon SAR'dan düşük olamaz,
- Şirket hisselerinin

Diğer Şirket Türleri

Yukarıda belirtilen şirket türlerinin haricindeki diğer şirket türleri:

- Genel Ortaklık (General Partnerships)
- Sınırlı Ortaklık (Limited Partnerships)
- Şahıs İşletmeleri (Individual Establishment-Sole Proprietorship)
- Şahsi İşletmelerin Şubesi (Branch of an Individual Establishment)
- Yabancı Şirketlerin Şubesi (Branch of a foreign company)
- Teknik Ofis (Scientific and technical office)

c) Vergi Uygulamaları

SA'da bütün bireyler ve işletmeler Zekat ve Vergi Dairesi'ne (the Department of Zakat and Income Tax-DZIT) kayıt yaptırılmalıdır. SA'ta Suud ve KİK vatandaşları ile yabancı yatırımcılar için iki ayrı uygulama bulunmaktadır. Bütün vergi mükelleflerine vergi dairesince bir vergi numarası verilir. Vatandaşlar ve kurdukları şirketler zekata tabii gelir üzerinden yüzde 2,5 oranında zekat verirken, yabancı şirketlerin tabii olduğu vergi ise kâr üzerinden yüzde 20 oranında kurumlar vergisi iken yabancıların gelir vergisi ise yüzde 20'dir ancak bu oranlara yüzde 5 stopajda eklenmelidir (bu oranlar doğal gaz ve petrol sektörlerinde değişmektedir). Burada dikkat edilmesi gereken husus zekat oranı düşük görünüyor olmasına rağmen

T.C. Riyad Büyükelçiliği
Ticaret Müşavirliği

zekata tabii gelir hesabının farklı olmasından dolayı kimi zaman kurumlar vergisinin dahi üzerine çıkabilecek olmasıdır.

Ancak, 1 Ocak 2019 tarihi itibariyle yeni uygulamaya mevzuat ile belli koşullar altında, yabancı sermayeli firmalarında zekât yükümlüsü olmayı seçebilmeleri imkânı getirilmiştir.

Bu çerçevede yapılan değişiklikler aşağıdaki şekilde özetlenebilir:

SA veya Körfez Ülkeleri İşbirliği Konseyi üyesi ülke vatandaşı olmayanların SA'da kurdukları kalıcı şirketler aşağıda belirtilen üç koşuldaki ikisini taşımaları halinde zekâta tabii olacaklardır.

- Yönetim kurulu, şirket politikalarını belirledikleri düzenli toplantılarını SA'da gerçekleştiriyorsa (fiziksel olarak veya elektronik ortamda)
- Yönetime ilişkin kararları SA'da alınıyorsa
- Söz konusu şirket gelirlerinin %50'den fazlasını SA'da kazanıyorsa

2018 yılı başından itibaren ülkede KDV uygulaması devreye girmiş olup KDV oranı yüzde 5 ve yüzde 0 olarak uygulanmaktadır.

Gelir Vergisi

Yerleşik bir ortaklık (şahıs şirketleri) veya şirketlerin ortaklarından; Yerel ortaklıklarda ortaklığı bulunan yerleşik olmayan kişiler ülkedeki yerel işletmelerdeki payı ile sorumlu olup, şirket yerine ortakların vergileri değerlendirilir. Ortaklıktaki bütün faaliyetlerden elde edilen gelirden ortak kendi payına ait kısım için kendi vergi beyannamesini verir. Bu beyan Gelir Vergisi Kanununa tabidir.

Yerleşik kişiler	Yerleşik olmayan kişiler
SA'da daimî ikamet eden ve vergilendirme yılında en az 30 gün ülkede kalan SA'da vergilendirme yılında 183 günden fazla kalan ve iş yapan yerleşik kişiler Yerel ortaklıklarda ortaklığı bulunan kişi Yerel şirketlerde hissesi olan kişiler	SA'da 183 günden az kalan ama sabit işletmelerle iş yapan şahıslar yerli şirketlerin yükümlülüklerine tabidir. Suudilerin sahip olduğu tüzel kişilikler de dahil olmak üzere yılda 183 günden az kalan kişilerin ülkede edindiği gelirler stopaja tabidir.

Ortaklıklar kendi vergilendirme dönemini belirlemede ve vergiyle ilgili kayıt tutmada sorumludur. Vergilendirme döneminin sonunda 60 gün içerisinde ortaklık gelir, gider, kar, zarar, borçlar ve diğer vergiyle ilgili bilgileri içeren bilgileri sunar.

Bireysel mükellefler vergilendirme yılının bitiminden itibaren 120 gün içerisinde beyanname verir ve vergisini öder.

Kurumlar Vergisi

Yerleşik bir sermaye şirketindeki Suudlulara ait olmayan hisseler veya limited ortaklıklarda Suudilere ait olmayan kısma isabet eden hisseler var ise o mükellef kurumlar vergisine tabidir. Kurumlar vergisi tanımı çerçevesinde bir işletme şirketler kanununa uygun olarak kurulmuş veya idare merkezi SA'da

T.C. Riyad Büyükelçiliği
Ticaret Müşavirliği

ise yerleşik şirket kabul edilir. Kurumlar vergisi için vergi yılının bitiminden itibaren 120 gün içerisinde vergi dairesine müracaat edilir ve ödeme yapılır.

Kurumlar vergisi mükellefleri vergiden düşülmesi için;

- Amortisman çizelgesi
- Gelirler ve kaynağı
- Alt taşeron ve teknik danışmanlık hizmeti alınan yerlerin makbuzları, vergi numaraları
- Sigorta yaptırılan şirketlerin isimleri, adresleri, dosya numaraları ve primleri
- Yurtdışına yapılan ödemeler, niteliği ve makbuzlarını

vergi dairesine ibraz eder.

Stopaj

Gelir Vergisi Kanunu'na göre mükellef olan veya olmayan her yerleşik kişi ile yerleşik olmayanların SA'daki yerleşik olmayanlara yaptıkları ödemeler stopaja tabidir. Ödemeyi yapanlar, ödeme yaptıkları ayı takip eden ayın ilk 10 gün içerisinde vergi dairesine gerekli bilgilerle birlikte stopajı öder. Ayrıca yıllık beyanname verilir.

Ödeme Tipi	Oran
Kâr Payı	% 5
Faiz ödemeleri	% 5
Telif Hakları	% 15
Teknik Hizmet ödemeleri	% 5 - % 15
Diğer ödemeler	% 5

Mükelleflerin Hakları

- *Bilgilerin gizliliği:* Vergi mükelleflerinin vergi dairesi ve çalışanları tarafından bilgilerinin açıklanmaması hakkına sahiptir.
- *Zararın ötelenmesi:* Net zararlar, ileriki vergilendirme yıllarında vergiden tamamen düşülebilir.
- *Muhasebe Metodu:* 5 milyon SR'ye kadar geliri olanlar muhasebe sistemini seçebilir, fazla geliri olanlar s"accrual" sistemini kullanır.
- *İade:* Mükellefler fazla yaptığı ödeme için 5 yıl içerisinde iadesini isteyebilir.
- *İnceleme:* Vergi yılından 5 yıl geçtikten sonra inceleme yapılamaz.
- *İtiraz:* Mükellefler vergi dairesi kararına karşı 60 gün içerisinde üst kuruma itiraz edebilir.

Mükelleflerin Sorumlulukları

- Mükellefler ticari defterleri Arapça kaydetme, saklama ve istenildiğinde ibraz etmekte sorumludur.

T.C. Riyad Büyükelçiliği
Ticaret Müşavirliği

- Özel sektörde mükellefleri, yapılan kontratları 3 ay içerisinde vergi dairesine bildirmek zorundadır.
- Mükellefler, vergi toplamı 500.000 SR üzerindeki olanlar için, altıncı, dokuzuncu ve onikinci ayın son gününe kadar, bir önceki yılın vergisinin yüzde 25'i kadar miktarı, ödenen stopajlar düşülerek peşin vergi olarak öder.
- Faaliyetin sona ermesi halinde 60 gün içerisinde vergi dairesine faaliyet dönemi ile ilgili beyanname verir.

Muhasebe Sistemi

SA'da şirketler muhasebe kayıtlarını Suudi Onaylanmış Muhasebeciler Organizasyon'un standartları (Saudi Organisation of Certified Public Accountants- SOCPA) çerçevesinde tutmakta iken, borsada olan şirketlerden başlamak üzere kademeli olarak Uluslararası Finansal Raporlama Standartları'na (International Financial Reporting Standards – IFRS) geçilmesi planlanmakta ve tüm işletmelerin 2018 yılı sonu itibariyle geçişi tamamlamış olmaları hedeflenmektedir.

d) Sosyal Güvenlik Uygulamaları

SA vatandaşları için ücretin yüzde 22'si oranında sosyal sigorta primi ödenmesi gerekmektedir. Brüt ücretin yüzde 12'si işveren yüzde 10'u ise çalışan tarafından ödenir. Yabancılar için sosyal güvenlik sistemi yoktur. Sadece iş kazalarına karşı yüzde 2 oranında sağlık sigortası primi ödenir.

Çalışanın kusurundan kaynaklanmayan nedenlerle iş akdi sona ererse, işveren çalışılan ilk beş yıl için yıllık yarım maaş, sonraki yıllar için yıllık bir maaş tutarında iş sonu tazminatı öder.

SA iş kanuna göre özel sektörde çalışacak Suudilere dönük 3.000 SAR tutarında bir asgari ücret belirlenmiştir.

2. Potansiyel Yatırım Alanları

Ülkenin, ham petrole dayalı ekonomisinin değiştirmeye dönük ortaya konan 2030 Vizyonu ve onun bir alt parçası olan 2020 Ulusal Planı hala devrededir. 2020 Ulusal Planında ortaya konan bazı hedeflerde esneklik söz konusu olsa da, ülke ekonomisinde söz konusu plan paralelinde değişiklikler yapılmaya devam etmektedir.

Bu bağlamda; ulaşım altyapısı ve makinaları (işletmecilik, raylı sistem araçları üretimi vs.), sağlık (hizmetler, cihazlar ve ilaç), haberleşme ve bilişim teknolojileri ile yazılım, yenilenebilir enerji, savunma, yapı kimyasalları, imalat makineleri, petro-kimya ve turizm sektörlerinin önümüzdeki dönemde ön plana çıkması beklenmektedir.

II. YABANCI YATIRIM MEVZUATI ve YATIRIM TEŞVİKLERİ

1. Yabancı Yatırımlara İlişkin Ülke Mevzuatı

a) Sektörler ve Yabancı Sermaye Koşulları

Yabancı Yatırım mevzuatının temel dayanağı 2000 yılında çıkarılan Kraliyet Kararnamesidir (Yabancı Yatırım Kanunu). Bu çerçevede, tüm yabancı yatırımcılar bu kanuna uygun şekilde çıkarılan bir ruhsata sahip olmalıdırlar. Söz konusu izin Suudi Arabistan Genel Yatırım İdaresi (Saudi Arabia General Investment Authority-SAGIA) tarafından verilmektedir.

Söz konusu kanun ile ayrıca; yatırım için gerekli işlem ve şartlar, yatırımcıların yükümlülükleri, yatırıma izin verilmeyen faaliyetler, vergi ve yatırım ile ilgili anlaşmazlıkların halline ilişkin hükümler yer almaktadır.

SA'da yatırım yapmak için gerekli olan minimum sermaye miktarı aşağıda sunulmaktadır:

Lisans Tipi	Minimum Sermaye Tutarı (SAR)	Minimum Suudi Ortaklık Oranı (%)
Hizmetler	Minimum tutar yok	0
Sanayi	1.000.000	0
Ticaret	26.666.667 Yabancı yatırımcı payı 20.000.000 SAR'dan az olmamak kaydıyla Belli şartlarda* % 100 yabancı sermaye	% 0* veya % 25
Tarım	25.000.000	0
Sigorta	100.000.000	% 40
Reasürans	200.000.000	% 40
Gayri Menkul Finansmanı	200.000.000	% 40
Gayrimenkul Geliştirme	Minimum Proje Değeri 30.000.000 SR (Mekke ve Medine dışı)	0
Danışmanlık ve Proje Yönetimi**	Minimum tutar yok	% 25

T.C. Riyad Büyükelçiliği
Ticaret Müşavirliği

(*)2016 yılı içinde alınan Bakanlar kurulu kararı ile belli şartlar altında parakende ve toptan ticarete dönük yabancı yatırımların ülkede yüzde 100 kendi sermayeleri ile şirket kurmalarının yolu açılmıştır.

Bahse konu şartlar aşağıda yer almaktadır.

- Başlangıç sermayesi 30 milyon SAR'dan az olmayacak ve en az 3 uluslararası pazarda faaliyetleri bulunacak,
- Şirket kurulum lisansı alınmasından sonraki 5 yıl içinde 200 milyon SAR (başlangıç sermayesi dahil) daha yatırım yapma garantisi verecek,
- Çalışma ve Sosyal Gelişim Bakanlığının koyduğu Suudileşme hedeflerini yerine getirecek ve önemli pozisyonlarda Suudilerin çalıştırılmasına ve devamlılığına dönük planını sunacak,
- Şirket, yıllık bazda, Suudlu çalışanlarının en az yüzde 30'u için eğitim planlaması yapacak,
- Şirket ayrıca aşağıda yer alan maddelerden en az birini ilk beş yıl içinde gerçekleştirecek,
- Satılan ürünlerin en az yüzde 30'u SA üretimi olacak,
- Satış gelirlerinin en az yüzde 5'i SA'da Ar-Ge harcamalarına ayrılacak,
- Lojistik ve satış sonrası destek merkezi kurulacak.

Söz konusu değişikliğin amacı ise uluslararası büyük parakende zincirlerinin SA pazarına çekilmesini hızlandırmaktır.

(**) Ayrıca, son yıllarda yapılan değişiklikler ile yabancı yatırımcıların, teknik müşavirlik ve danışmanlık ile polikliniklere %100 sahip olma imkânı (belirli koşulları sağlaması halinde) getirerek, bu alanlarda serbestleşme sağlamıştır. Danışmanlık faaliyeti, hizmet sektörüne dahil olup, danışmanlık verecek kişinin ilgili alanda en az yüksek lisans derecesine sahip olması şartı bulunmaktadır.

Tahkim kanunu çerçevesinde uygulama yönetmeliği çıkartılarak bu konuda bir iyileştirme daha sağlanmıştır.

b) SAGIA Lisans Süreci

SAGIA bünyesinde, 9 bakanlık ve 3 departmanın hizmetleri verilmektedir. Lisans alma ve diğer resmi işlemler SAGIA bünyesindeki tek basamak ofislerinde (One step shop-OSS) gerçekleştirilmektedir.

Yabancı yatırımcı tüm müracaatlarını SAGIA Ofisleri bünyesindeki "OSS-one step shop"lara kayıt yaptırarak başlamalıdır. SAGIA ofislerinde işlemleri yapmak üzere yetkili kişilere (hukuk büroları veya danışmanlık şirketleri) vekalet verilmesi gerekmektedir. Zira Suudi resmi dairelerine yabancıların girmesi yasaktır.

Gerekli Belge Listesi:

1. SA Yatırım Kararını gösteren karar belgesi, hissedarların listesi, hisse oranları, şirket merkezi, faaliyet alanları, Genel Müdür ve yetkili temsilcinin ismi, (Arapça tercüme edilip tasdik edilecek,
2. Türkiye'deki şirketin kuruluş sözleşmesi ve varsa ekleri (Ana sözleşme ile eğer varsa yurtdışı şirketlere iştirak edebileceğini gösteren ek veya tadilatlar varsa-Arapçaya tercüme edilip tasdik olacak) sureti,
3. Türkiye'deki ticaret sicili belgesi sureti (Arapçaya tercüme edilip tasdik olacak),
4. Ticari isim alınacaksa, bu ismin reserve edildiğine ilişkin belgenin sureti,

T.C. Riyad Büyükelçiliği
Ticaret Müşavirliği

5. Gene Müdürün pasaportunun tüm sayfalarının fotokopisi,
6. Suudi Ortak (şirket ise şirketin ortak yatırıma ilişkin kararının örneği) varsa (veya daha önceden SA ikamet olan bir yabancı ise) ikame sureti,
7. Şirket Profili (5 sayfayı geçmeyecek),
8. Banka provizyonu (yatırım lisansı çıkması halinde gerekli sermayenin tamamının SA'da bir Bankaya yatırılacağına ilişkin-Yatırım için gerekli sermaye 5 milyon SAR'ı geçiyorsa, gerekli sermayenin yüzde 25'i),
9. Gerekli sermayeyi ödeme kapasitesine sahip olduğunu gösteren belge,
10. Geçmiş üç yıllık döneme ait vergi ödemelerine ilişkin belge (Arapçaya tercüme edilerek, tasdik edilecek),
11. Bahse konu yatırımın SA hükümetinin yatırımlarda beklediği faydalara nasıl katkı sağlayacağını gösteren bir hareket planı,
12. Gerekli işlemleri tamamlayabilmesi için SA'daki ofise (İş takipçisine) vekalet (tasdik edilecek),
13. Arka fonu beyaz 4x6 cm boyutunda 4 adet vesikalık fotoğraf.

c) Faaliyet Kolunun Belirlenmesi

SA'da birçok sektörde faaliyette bulunmak kural olarak serbesttir, (şirketin kuruluş sözleşmesinde bulunmak koşuluyla) ancak bazı yatırım alanları, Suudi ve GCC (Körfez İşbirliği Konseyi) ülkeleri vatandaşlarına tahsis edilmiştir. Bu alanlarda yabancılar yatırım yapamaz.

Yabancılara izin verilmeyen yatırım alanları şunlardır (Negatif Liste):

Sanayi sektörü:

- Petrol arama, sondaj ve üretim (Madencilikle ilgili hizmetler hariç)
- Askeri ekipman, malzeme ve üniforma üretimi
- Sivil amaçlı patlayıcı üretimi

Hizmetler sektörü:

- Askeri sektöre yiyecek sağlama
- Güvenlik ve dedektiflik hizmetleri
- Mekke ve Medine'de gayrimenkul yatırımları
- Hac ve umre için turist rehberliği ve hizmetleri
- Lokal olanlar da dahil olmak üzere istihdam büroları ve hizmetleri
- Gayrimenkul komisyonculuğu
- Bazı basım ve yayım işleri
- Komisyonculuk acenteleri
- Görsel-işitsel ve medya hizmetleri
- Karasal ulaşım hizmetleri (Trenle şehirlerarası yolcu taşıma hariç)
- Ebelik, hemşirelik, fizik tedavi hizmetleri ve doktorluk benzeri hizmetleri
- Balıkçılık
- Kan bankası, zehir danışma merkezi ve karantina.

Yularıda bahsedilen yabancılara yasak olan liste (Negative List) devamlı güncellenmektedir. Bu nedenle güncel liste https://www.sagia.gov.sa/en/SAGIA/Media-centre/download_center/ linkinden kontrol edilmelidir.

T.C. Riyad Büyükelçiliği
Ticaret Müşavirliği

Bütün süreçleri tamamlayıp kurulan şirketler kendi kullanımları amacıyla, SA'da mülk edinebilirler. Ayrıca, şahıslar sadece bu şirketlerdeki ortaklıkları çerçevesinde yüzde 20 gelir vergisine tabiidir.

2. Yatırım Teşvikleri

SA'da 6 bölgede vergi teşviği uygulanmaktadır. Bu az gelişmiş 6 bölgede yapılacak yatırımlarda projeye başlanılmasından itibaren 10 yıl süreyle vergi teşviği uygulanmaktadır.

Bu teşvikler;

Suudilerin yıllık eğitim giderinden yüzde 50 indirim ve Suudilere ödenen ücretlerden yüzde 50 indirim olarak uygulanmaktadır. Proje değeri 1.000.000 SR'yı geçerse ve en az 5 Suudluyu teknik veya idari görevde en az bir yıl kontratla isithdam ederse daha fazla vergi indirimleri uygulanmaktadır.

Bu bölgeler şunlardır:

1. Ha'il
2. Jazan
3. Najran
4. Al-Baha
5. Al-Jouf
6. Kuzey Bölgesi

Ayrıca, ekonomik hedefler çerçevesinde Suudi Endüstri Geliştirme Fonu (Saudi Industrial Development Fund – SIDF) yeni üretim tesisi yatırımlarına proje maliyetinin yüzde 75'ine ulaşan miktarlarda 15-20 yıllık ucuz kredi sağlamaktadır. Bu kredilerin geri ödemesi projenin tamamlanması ardından öngörülen nakit akışına göre yapılandırılabilir.

Bunun yanında ülkenin sanayi bölgelerinden sorumlu olan Suudi Sanayi Menkulleri Kurumu (Saudi Industrial Property Authority) sanayi bölgelerinde metrekaresi yıllık 1 SAR'dan başlayacak şekilde kiralama yapmaktadır.

III. SUUDİ ARABİSTAN KRALLIĞINDAKİ TÜRK YATIRIMLARI

1. Türk Yatırımları

SA Genel Yatırım İdaresinden (SAGIA) alınan son verilere göre, Türkiye'nin SA'da gerçekleştirdiği yatırım tutarı yaklaşık 643 milyon ABD doları civarındadır. SA'da 206 Türk sermayeli şirket faaliyet göstermektedir.

Bu şirketlerin sektörel dağılımı incelendiğinde ise ilk sırada inşaat sektörünün yer aldığı görülmektedir. İnşaat sektörünün ardından imalat sanayi gelmektedir. Hizmetler altında ayrıca öne çıkan bir diğer sektör de lojistik sektörüdür. İmalat sanayinde ise çelik boru, cam, plastik, mobilya, gıda gibi çok çeşitli alanlarda Türk yatırımcıların faaliyette olduğu yine SAGIA'nın verilerinden anlaşılmaktadır.

2. Yatırımcıların Karşılaştığı Sorunlar

Daha öncede değindiğimiz gibi son yıllara kadar SA ilk girişteki engellere rağmen pazar büyüklüğü ve alım gücünün yanında, altyapı ihtiyacı nedeniyle uluslararası doğrudan yatırımlar açısından önemli bir ülke olmuştur. Ancak, son dönemde ekonomide meydana gelen değişiklikler hala potansiyeli olan bu pazara yatırımcıların daha dikkatli ve detaylı değerlendirmelere bağlı olarak girmelerini zorunlu kılmaktadır.

Yabancı yatırımcıların genel olarak karşılaştığı sorunlar aşağıda yer almaktadır.

- Yabancıların şahıs olarak SA'da ticari faaliyette bulunmaları yasaktır. Ancak, asgari yüzde 25'i bir Suudiye ait olmak şartıyla kurulacak bir şirket vasıtasıyla yabancılara ticaret yapma hakkı tanınmaktadır. Bu şart yatırımcılar için yerel bir ortak bulmayı zorunlu kılmaktadır. Ayrıca yabancılar kamu kurumlarında işlerini yürütememekte onlar adına suudlu bir vatandaşın bu işleri takip etmesi gerekmektedir.
- Ekonomik ilişkilerin gelişmesinde ve özellikle yatırım öncesi pazarı tanıma konusunda engel oluşturan bir diğer husus işadamlarımızın kendi talepleriyle ticari vize başvurusu yapamamalarıdır. Ticari vize başvurusu ancak Suudlu bir firmanın işadamlarımıza davet mektubu göndermesi ile gerçekleştirilebilmektedir. Piyasa araştırması yapmak, pazarı yerinde incelemek üzere ilk kez bu ülkeye gitmek isteyen işadamlarımız ise henüz ilişkide oldukları bir Suudlu firma olmaması nedeniyle davet mektubu alamamakta ve vize konusunda sıkıntı yaşamaktadırlar.
- SA artan genç nüfusuna iş yaratma konusunda yabancı şirketlere daha önce de ifade edildiği üzere, sektörel farklılıklar bulunmakla birlikte, yüzde 80'e kadar Suudlu çalıştırma zorunluluğu getirmektedir. Bu zorunluluk çoğu zaman yatırımcılar için işletme döneminde maliyetlerin yükselmesine atıl eleman bulunmasına yol açarak verimlilik kaybına yol açmaktadır. Buna ek olarak eğitilmiş personel bulmak önemli bir sorun olabilmekte, Türkiye'den personel getirmek ise bürokratik olarak uzun ve maliyetli olabilmektedir. SA Çalışma Bakanlığı bu durumun farkında olarak yeni düzenlemeler ile durumu çözmeye çalışarak birlikte, potansiyel yatırımcıların mevcut durumu dikkate alarak yatırımlarını planlamaları önem arz etmektedir.

T.C. Riyad Büyükelçiliği
Ticaret Müşavirliği

- Çalışma kültürünün ülkemizden farklı oluşu özellikle bürokrasinin ağır işleyişi yatırımcılar açısından vakit kaybına sebep olmaktadır, yatırım öncesi planlamaların bu konuyu dikkate alarak yapılmasında fayda bulunmaktadır.
- Özellikle son dönemde, devlete iş yapan firmaların karşılaştığı en önemli sorun, hakedişlerin 1 yılı civarı bir sürede geç ödeniyor olmasıdır. Bu da firmaların önemli bir finansman yükünü karşılayabiliyor olmalarını gerekli kılmaktadır.
- Ülkede Uluslararası tahkim olsa bile tahkimin verdiği kararlar Suudi yargı sisteminde şeriata uygunluk açısından son kez değerlendirilmektedir. Bu ise süreci uzatırken kimi zaman sonucu da değiştirmektedir. Bu uzun süreç sonunda bir karara varılsa bile kararın gereğinin yerine getirilmesi de uzun zaman alabilmektedir.

IV. SUUDİ ARABİSTAN KRALLIĞINDAKİ ULUSLARARASI DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

	2003-2008 (Yıllık Ortalama)	2011-2015 (Yıllık Ortalama)	2016	2017
DYY Girişi	16,15	10,70	7,45	1,42
Yurt Dışı Yatırımlar	0,59	4,71	8,36	5,63
DYY Stok	51,60	206,73	231,50	232,23
Yurt Dışına Yatırımlar Stok	13,00	42,29	80,42	79,60
Sınır Ötesi Birleşme Net Satış	0,08	0,68	0,48	-0,47
Sınır Ötesi Birleşme Net Alış	5,02	0,74	0,97	1,85
Doğrudan Yabancı Yatırım Sıfırdan Stok	13,39	9,43	11,78	7,08
Yurt Dışına Sıfırdan Yatırımlar Stok	3,39	5,21	6,50	16,29

Kaynak: UNCTAD- World Investment Report – 2018 (Milyar \$)

Genel olarak bölgesinin en önemli yabancı yatırım çeken ülkesi olan SA'nın, payı kriz sonrası dönemde giderek azalmıştır. 2008 yılındaki küresel kriz öncesi dönem olan 2003-2008 arasında, SA'ya yıllık ortalama 16 milyar ABD doları düzeyinde olan doğrudan yabancı yatırım (DYY) girişinin, kriz sonrası dönem olan 2011-2015 yılları arasında yıllık ortalama yaklaşık 11 milyar ABD doları seviyesine gerilediği görülmektedir. Söz konusu gerilemenin 2016-2017 arasında hızlandığı dikkati çekmektedir. Öte yandan 2003-2008 arası dönemde oldukça düşük seviyede gerçekleşen yurt dışına giden yatırımların 2011-2015 döneminde yıllık ortalama 5 milyar ABD doları düzeyine yaklaştığı ve söz konusu çıkışın 2016-2017 yıllarında bir miktar hızlandığı görülmektedir.

SA'nın DYY stoku gelişmelerine bakıldığında stok miktarının 1991-2017 döneminde 2001 yılı hariç hep artış kaydettiği görülmektedir. Stoktaki en yüksek artış oranı yüzde 64 olup, söz konusu oran SA'nın DTÖ üyesi olduğu 2005 yılında gerçekleşmiş, takip eden yıllarda kriz dönemine kadar yüksek oranlı artış devam etmiştir. DYY stoku, 2017 yılı sonu itibarıyla bir önceki yıla göre yaklaşık binde 3 oranında büyüyerek 232 milyar ABD doları seviyesine ulaşmıştır. SA'nın yurt dışı yatırımlarının 2017 yıl sonu toplam stok değeri ise yaklaşık 80 milyar ABD doları düzeyine yükselmiş olup bir önceki yıla göre yaklaşık yüzde 7,6 oranında artış kaydetmiştir.

Ülkeye yapılan sıfırdan yatırımların stok değeri incelendiğinde, yıllık ortalama değer 2011-2015 döneminde kriz öncesi 2003-2008 dönemine göre bir miktar azaldığı görülürken, 2017 yılında bu tutarın 7 milyar ABD doları seviyesinde gerçekleştiği görülmektedir. Bun karşın yurt dışına yapılan sıfırdan yatırımlarda artış olduğu dikkati çekmektedir.

DYY girişlerinin ülkelere göre dağılımına bakıldığında ilk beş ülkenin sırasıyla; ABD, BAE, Fransa, Singapur ve Kuveyt olduğu görülmektedir. DYY girişlerinin sektörel dağılımında ise ilk beş sektörün sırasıyla; Kimya, Emlak, Otel ve Turizm, Kömür petrol çıkartma ve Otomotiv olduğu gözlenmektedir.

V. YATIRIMCILAR İÇİN YARARLI BİLGİLER

1. Faydalı Elektronik Ağ Sayfaları

Suudi Arabistan Yatırım Kurumu (SAGIA) <https://www.sagia.gov.sa/en/Pages/default.aspx>

Suudi Arabistan Odalar Birliği (CSC) <http://www.csc.org.sa/English/Pages/default.aspx>

Ticaret ve Yatırım Bakanlığı <https://mci.gov.sa/en/Pages/default.aspx>

Suudi Arabistan Gümrük İdaresi <http://www.customs.gov.sa/sites/sc/en>

<http://www.idc.gov.sa/en-us/RulesandRegulations1/The%20saudi%20Companies%20Law.pdf>

İş Yapma Raporu <http://www.doingbusiness.org/data/exploreeconomies/saudi-arabia>

Dünya Rekabetçilik Raporu <https://www.weforum.org/reports/the-global-competitiveness-report-2016-2017-1>

2. Hukuki ve Mali Danışmanlık Hizmeti Veren Şirketler

GCH-SAUDI

ALA SIYAM, MBA

Business Development Manager

Head of Finance and Economic Department

Tel. +966 13 882-0570 /+966 13 887-3041

Fax. +966 13882-2147

Mob+966 505 7 6 1984

Web. <http://www.gch-saudi.com/>

P.O. Box 3140 Al-Khobar, 31952, KSA

Hammad & Al-Mehdar

In alliance with Simmons & Simmons

Dr. Abdullah Mattar

Senior Associate

King Fahad Road, Al Anoud Tower,

Floor: 18, Office: 1802 Riyadh, Saudi Arabia

Unified number: +966 9200 04626 Ext. 407

Fax : +966 12 606 9190

Mobile: +966 555660557

Email: abdullah.mattar@hmco.com.sa

www.hmco.com.sa

Al Atram & Partners

Saleh Alatram(GM)
P.O.Box : 7972 Al-Riyadh 13325-4171 Saudi Arabia
Tel: +966 11 8124003
Fax: +966 11 8128990
Mobile: + 966 505238762
Mobile: +966 544426588
Email: [alatrاملaw.com](mailto:alatramsa@alatrاملaw.com)
Web: www.alatrاملaw.com

AL NAMI LAW OFFICE

Mamoun Mustafa
Legal Advisor
RIYADH - SAUDI ARABIA
Tel; 4767161
law@alnamioffice.com

Abu-Ghazaleh Intellectual Property (AGIP)

Member of Talal Abu-Ghazaleh Organization (TAG-Org)

Ahmad Harb
Business Development Officer
King Fahd Road, Olaya
P.O. Box 9767, Riyadh 11423
Saudi Arabia
Tel.: +966-11-4642936 Ext: 1340
Fax: +966-11-4652713
Mobile No: +966 548512259
E-Mail: marketing.riyadh@tagorg.com
Website: www.agip.com, www.tagorg.com

AL-SOAIB LAW FIRM

Mohammed Hamad Al-Soaib
Chairman
Mobile: (+966) 55 414 6666
P.O. Box 305150, Riyadh 11361, Saudi Arabia
Tel. (+966-11) 472 6362,
Fax (+966-11) 472 5856
P.O. Box 76088, Al-Khobar 31952, Saudi Arabia
Tel. (+966-13) 882 0702,
Fax (+966-13) 882 4845
www.soaiblaw.com
mail@soaiblaw.com

T.C. Riyad Büyükelçiliği
Ticaret Müşavirliği

FAHAD N. AL RAWAF CO. LTD.
KAMAL YOUSIF

Administrative and economic adviser
C.R. 1010287789, C.C Membership 231787
P. O .Box 221556 Riyadh 11311 Saudi Arabia
Tel: 00966 11 2885656 /Fax: 00966 11 4168878
Email: info@alrawafcorp.com

Alhoshani Law Firm
Attorneys at Law & Legal Advisor

Abdul Aziz Ali Alhoshani
Lawyer-Legal Advisor
Khobar- King Abdulaziz Road
P.O.Box 79944- Khobar 31952
Tel: 00966 13 8998383
Fax: 00966 13 8993131
Mob: 0504852951
Email: alhoshani@yahoo.com

Turki Al Mohaya Law Firm

Turki Asaf Al Mohaya
Mobile: 00966 505995519
Email: turki.almohaya@hotmail.com
Riyadh-Al Tahliy Street -AlGhazawi Trading Complex- off.No.:9-
P.O.Box 6400 Riyadh 11442
Tel: +966 11 2886180
Fax: +966 11 2886380

Mohammed M.Hanafy

Legal Consultant
Islamic Law Legal&Law Consultants
Mobile: +966 503030257
Email: mm.hanafy@hotmail.com

Rajeh Al Otaibi Est.

Dr. Waleed Al-Ani
Executive Manager
Mobile: 00966 503407965
P.O.Box 84573 - Riyadh 11861
Tel:00966 11 4660860
Fax: 00966 11 4160683
Turkish branch: 0090 5532120816
Email: waleedalani2@yahoo.com

BAKER BOTTS L.L.P.

Law office of Mohanned bin Saud Al-Rasheed in Association with Baker Botts L.L.P.
Zamil Tower, 7th Fl., King Fahad Rd.
Mo'tamarat District, Cario Square – Southwest Corner
P.O.Box 62982, Riyadh 11595
Shadi Haroon
Associate
Tel: 00966 11 2187825
Fax: 00966 11 2187826
Mobile: 00966 535666383
Shadi.haroon@bakerbotts.com
www.bakerbotts.com

Prima Law & Consultations Office - Riyadh

Kingdom of Saudi Arabia
Dr. Abdulrahman bin Saud Al-Kabeir
Postal Code: 69056 Riyadh 11547
Phone: 0096612198010
Fax: 0096612198050
Email: admin@primaconsultants.com.sa

THE LAW OFFICE OF MOHANNED S. AL-RASHEED

Address: P.O. Box 62982, Riyadh 11595
Telephone: +966 11 464-3139
Fax: +966 11 464-9264
E-mail: mohanned@msrlawoffice.com.sa / stephen.matthews@bakerbotts.com
Website: www.bakerbotts.com

Specialties:

The firm provides legal counseling in respect to corporate and commercial transactions including energy, telecommunications, construction, banking, project finance, privatization, technology, defense and foreign investment; representation before government agencies; and representation in litigation and arbitration matters. Translation services are available.

THE INTERNATIONAL LAW FIRM

Address: P.O. Box 22166, Riyadh 11495
Telephone: +966 11 462-8866
Fax: +966 11 462-9001
E-mail: ilf@nournet.com.sa

DR. A. MUNIFI, COUNSELORS & ATTORNEYS AT LAW

Address: P.O. Box 1530, Riyadh 11441
Telephone: +966 11 403-2509 / 403-0782

T.C. Riyad Büyükelçiliği
Ticaret Müşavirliği

Fax: +966 11 403-0823

E-mail: Munifi@law.com

Specialties: General and International Practice. Corporate, Commercial, Administrative, Trademark, Litigation and Banking Law.

LAW OFFICE OF MOHAMMED AL-SHEIKH

Address: P.O. Box 17411, Riyadh 11484

Telephone: +966 11 464-4006

Facsimile: +966 11 465-1348

E-mail: rnicholls@whitecase.com

Specialties: Project financing, privatization, banking & finance, securities & capital markets, financial services, Islamic finance, joint ventures, mergers & acquisitions, franchising, intellectual property, litigation & arbitration, international trade, commodity finance.

THE LAW OFFICE OF SALAH AL-HEJAILAN

Address: P.O. Box 1454, Riyadh 11431

Telephone : (966)(11) 479-2200

Facsimile : (966)(11) 479-1717

E-mail: Lfshriyadh@hejailanlaw.com

Web: www.hejailan.net

Specialties: The firm has a general international practice, including corporate, financial, tax, litigation and arbitration, investment, joint venture, real estate, construction, commercial, civil, maritime, intellectual property, criminal and administrative, international matrimonial and child custody law.

THE LAW OFFICES OF DR. MOHAMED H. HOSHAN

Address: P.O. Box 2626, Riyadh 11461

Telephone: + 966 11 464-8353 / 464-8363

Facsimile: +966 11 463-2083

E-mail: mhh@hoshanslaw.com

Specialties: The firm specializes in international, commercial, corporate, banking, Transfer of technology, trademark, patent and copyright law. It will accept Criminal and labor cases on a selective basis. Translation services are Available. Member of Gulf Consultants for the Protection of Intellectual Property.

THE LAW OFFICE OF MOHAMED A. H. TOUBAN (founded 1979)

Address: P.O. Box 7606, Riyadh 11472

Telephone: +966 11 465-1460

Facsimile: +966 11 463-2238

E-mail: riyadh@toban-lawfirm.com

Web Site: www.toban-lawfirm.com

Specialties: The firm's focus is international commercial transactions, foreign

T.C. Riyad Büyükelçiliği
Ticaret Müşavirliği

Investment, joint ventures, intellectual property, Saudi industrial Development, litigation, arbitration and immigration. The firm also Specializes in U.S. Government contract law and procurement (FAR & DEARS) and is a member in INTA (International Trademark Association). Languages spoken include Arabic, English, French and Spanish.

LEGAL ADVISORS

Address: P.O. Box 4288, Riyadh 11491

Telephone: +966 11 291-5561

Facsimile: +966 11 291-5571

E-mail: john.xefos@bakernet.com / george.sayen@bakernet.com

Specialties: The firm handles the full range of commercial and labor cases, tax matters, litigation, corporate banking and privatization matters.

THE LAW OFFICE OF SAUD M.A. SHAWWAF

Address: P.O. Box 2700, Riyadh 11461

Telephone: +966 11 465-6543 / 464-8534 / 464-8540

Facsimile: +966 11 464-8480

E-mail: shawwaflaw@alshawwaf.com

Specialties: The firm specializes in complex international transactions, advising clients With respect to large financial transactions, corporate matters, litigation, International trade, mergers, acquisitions, labor disputes, and intellectual property.

THE LAW OFFICE OF MOHAMMED S. AL-GHAMDI

Address: P.O. Box 20883, Riyadh 11465

Telephone: +966 11 474-0888

Facsimile: +966 11 476-2881

E-mail: riyadh@fulbright.com

Specialties: The firm has a diversified practice, dealing with corporate matter, Commercial transactions, banking, company formation, and government Contracting including defense contracts, and also labor law, litigation, Taxes and licensing and distribution issues.

THE LAW FIRM OF MOHAMED AL-SHARIF

Address: P.O. Box 9170, Riyadh 11423

Location: Al-Mousa Center, Tower B, 5th floor, Suite 257-258

Telephone: +966 11 462-5925

Facsimile: +966 11 464-4898

E-mail: maslo@cyberia.com

Ronald.Pump@ArterHadden.com

Web: www.al-sharif.com

THE LAW FIRM OF KHALED AL-BASSEET

Address: P.O. Box 253, Riyadh 11411
Location: Al-Arouba Street, Olaya District
Telephone: +966 11 293-2026 / 462-0056, Mobile .0555450261
Facsimile: +966 11 293-0207
E-mail: khaled@knblawfirm.com
Website: www.knblawfirm.com

Khalid A. Al-Thebity Law Firm

in affiliation with Le Boeuf, Lamb, Greene & MacRae LLP King Fahad Road
Sky Towers — 8th Floor PO Box 300807
Riyadh 11372, Kingdom of Saudi Arabia
Tel +966 11 416 9990
Fax +966 11 416 9980

Karma Corporate Services to Foreign companies

Kind regards ,Waleed Arab
Managing Partner
Mobile: +966505666895
Email: waleed.arab@karma-investments.com

Gulf Bureau

Dr.Tawfig A.Al Swailem (CEO/President)
Tel: +966 11 4655370
Fax: + 966 11 4631045
Mobile: +966 505217391
Email: tawfiq@gulf-bureau.com
Web: www.gulf-bureau.com

Ernst & Young (EY)

| Assurance | Tax | Transactions | Advisory
Franz-Josef Epping
EY is a global leader in assurance, tax, transaction and advisory services.
Saruhan Balaban [mailto:saruhan@bilkent.edu.tr]

Ernst & Young (EY)

Tel: +966 11 2159831
Fax: +966 11 2734730
Mobile: +966 509911133
Email: mohammed.almulhim@sa.ey.com
P.O.Box : 2732 Riyadh 11461
Al Faisaliah office tower KSA
Mr. Mohammed I.Al Mulhim (Manager)

United Trademark & Patent Services

Ahmet KAPAN

M. Salman KHAN

Al Mulla Lawyers and Legal Consultants in association with

International Intellectual Property Attorneys

Behind Maktaba Al Shawwaf ,30th Street - Olaya

P.O. Box 15185, Riyadh 11444

Kingdom of Saudi Arabia

Tel: +966-11-4616157/4655477

Fax: +966-11-4616156/4622134

Email: SaudiArabia@UnitedTm.com / ahmetkapan@hotmail.com

Website: www.utmps.com

Assesneur

Chief Executive Officer

Lawyer/Dr. Abdul Hakim Bin Abdullah Al Kharji

Member of Saudi Arbitrators

Members of International Human Rights Association

Member of International and Arab Lawyers Union

Development and International Relations Department

MAHMOUD MOSSA

Mobile: 00966 509617979

Website www.assesneur.com

Email: [\[mailto:info@assesneur.com\]](mailto:info@assesneur.com)

References are available upon request

1. License of profession practicing.
2. Certificate of subscription in Social Insurance.
3. Certificate of Dept. of Zakat and Income Tax
4. Subscription in Riyadh Chamber of Commerce and Industry.

Aldukheil Financial Group (AFG)

Haitm Aiyash

Business development manager

Tel: +966 11 2927788 ext. 4016

Fax: +966 11 4787795

Mobile: +966 564111660

Email: hatim.aiyash@aldukheil.com.sa

www.aldukheil.com.sa

p.o.box.2462, Riyadh, 11451 KSA

T.C. Riyad Büyükelçiliği
Ticaret Müşavirliği

Qyas

Faisal Abdulaziz Amin
Assistant Consultant (market Research)
Faisal.amin@qyas.com.sa
www.qyas.com.sa
Tel: +966 11 4782525 ext 2241
Fax: + 966 11 4768021 ,Mobile: +966 551000642
p.o.box.2462,Riyadh,11451 KSA

Innovation Co.Ltd. (Integrated business solution)

Noura A.Al.Abdulrahim
Executive project officer
P.O.Box: 9629, Riyadh, 11423 ,KSA
Tel: +966 11 2885400 ext.: 276
Fax: +966 11 2885405
Email: noura@innovation-sa.com
Web: www.innovation-sa.com
Specialties: rent a car with drivers, obtaining visa, management consulting services
Accounting, certified translation. Government relation services.

ARABIAN ENTERPRISE INCUBATORS L.L.C

KSA Office

Office 14 & 15, 6299 Al Ihsa Street, Riyadh 12815 3190,
Kingdom of Saudi Arabia. PO Box 26090 Riyadh 11486.
Phone: +966 11 4533949,
Email: info@aeisaudi.com
<http://www.aeisaudi.com/>
Specialties: Manpower Service, executives residencies, business service is the
Enterprise Incubator
Manpower Service, Saudi Procurement,

Alfen(construction company)

Olaya,street,rabia tower,6th floor no:602
p.o.box :88967 riyadh 11672 KSA
Ph : +966 11 2013547
Fax :+966 11 2013507
Mobile:+966 568382798
Email : m.sukru44@hotmail.com
Mohammed.sukru@alfen.net
info@alfen.net
web :www.alfen.net
Mehmet PASAZADE
(legal consultant) Turkish

ALASKAR LAW FIRM

Abdulnaser Ali Alsinan
Office manager (Legal and legitimate consultant)
6518 takhassusi,mohamedia
Riyadh,12362,3949 ,Saudi Arabia
www.alaskarlaw.net
naser@alaskarlaw.net
Mobile : +966 542391244

AL JATHLANI LAW FIRM

Mohammed Al Jathlani
Former commercial administrative & panel court judge
Tel : 966 11 4160552
Fax : 966 11 4160436
Mobile : 966 53111166
26586 al Riyadh 11496
Email : m.aljathlani@hotmail.com
Web : www.aljathlani.com

Faisal Tala Al-Taye & Associates

Faisal Al Taey
Tel: +966 11 2283571
Mob: +966 50 3223709
Faisal_6_6_&@hotmail.com

MOHAMMED BIN JABER LAW ASSOCIATES

Office. No. 201, Floor 2nd, Dhahran Centre,
Custodian of Two Holy Mosques Road
Al Khobar, P O Box 32061, Al Khobar
Kingdom of Saudi Arabia
Phone Number: +966 13 899 1310
Fax Number: +966 13 897 2242
Mobile : +966 542233334
Email: info@mbjlawassociates.com
<http://www.sharafilaw.com>
MOHAMMED BIN AHMED BIN JABER
LLb. Saudi Arabia
Email : info@binjaberlaw.com

QEHC (specializes for health sector)
p.o.box. 101390, Riyadh,11655,K.S.A
Tel : +966 11 2773140 ext.102

T.C. Riyad Büyükelçiliği
Ticaret Müşavirliği

Fax : +966 11 2455118
Mobile : +966 547296338
Email : aismail@qehc.edu.sa
www.qehc.edu.sa
Mr. Arfan Ismail
(Educational consultant)

Al-Qassam Law Firm

With appreciation,
Dr. Youseif Al-Qassam
Contact: Info@alqassamlawfirm.com
Tel + 966-551600500
Fax + 966-11-2910910

Specialties: provide our professional legal services to the companies having such issues to avoid any fines or consequences in the future; We guaranteed our work to be in accordance with the new corporate law. In addition to other legal services we provide in our firm.

Mr.Khalid Alhindi

Attorney at law
Specialties:banking & financial service
Mobile : +966 502004185
Email : kalhindi@kentlaw.iit.edu

AGIP

P.O.Box : 3187 Al-Khobar 31952
Saudi Arabia
Tel : +966 13 8820940 ext 3131
Mobil : +966 582260455
Web : www.agip.com
Mr.Anas Al Qasem
[\[mailto:marketing.khobar@tagorg.com\]](mailto:marketing.khobar@tagorg.com)

Specialties: field of intellectual property (Trademarks, Patents, Copyright etc.).

Al-Saud office for law and legal advice

Web : www.hrhdr-abdulaziz.sa
Email : info@hrhdr-abdulaziz.sa
Tel : +966 11 2939700 / 4656556

Naif bin amry al-azizi

For advocates & legal consultants
Riyadh, deera beside public court, advocates compound – office no.4
Mob : +966 591414745

T.C. Riyad Büyükelçiliği
Ticaret Müşavirliği

Mail : naif.a.m31@hotmail.com
Naif bin amri al-azizi
Chairman of board of directors

ALAWFY Consulting

Dr.Hamad Al Awfy
Mob : + 966 504258825
Tel : + 966 11 2166161
Fax : + 966 11 2166559
Email : hamad@alawfyconsulting.com
Riyadh,K.S.A

Peppers&Rogers Group

Buyukdere cd.meydan sok.no:5 spring giz plaza kat:12
D:44 maslak. 34398 istanbul turkey
Tel : +90 212 2723780
Mob : +90 5339503345
Mob : +966 538528256 (KSA)
www.peppersandrogersgroup.com
Mr.Alpay Akdemit
Partner
Email : aakdemir@1to1.com

BIC

Edwin Dapito
Business Development Specialist
Mob: +966 55 200 9898
Tel: +966 11 464 6006 Ext. 110
Fax: +966 11 464 4077
Email: edwin@bic.net.sa
Web: www.bic.net.sa

Address: Bright Investment Company Ltd.

P. O. Box 230514,Riyadh 11321,Kingdom of Saudi Arabia

Specialties: provide government relations support services and logistics solutions, consultancy services, Investment Licenses, Commercial Licenses, Business Visit Visas (Certified Invitation Letter) for male and female (must be over the age of 30 for female) : Multiple and Single and for US citizens with 5 years validity Work Visit Visas (Certified Invitation Letter): for those coming on short term projects Work Visas under the sponsorship of our company.
VIP meet and greet services at the airport
Transportation services for clients

The Law Firm of Hazim Al-Madani

T.C. Riyad Büyükelçiliği
Ticaret Müşavirliği

|Office No.11|567 Al-Righi Building -Salah Al-Deen Street (60st) Malaz, Riyadh|P.O Box
10083 Riyadh 11433| T: +966(11)4791355 Ext 102 |M:+966 541783514|F:+966(11)
4783171 hassan@almadani.com

Hassan El-Faioumy

Legal Consultant

work hours Sunday to Thursday 9 am - 6 pm, Saturday 12 nn - 6 pm

Specialties: provide all the necessary legal services

YYM Law Firm

Contact us :

Mobile: (+966 50) 3256678

Riyadh: (+966 11) 4855588

Fax: (+966 11) 4855588 – Ext 123

Dammam: (+966 13) 8345208

Fax: (+966 13) 8345208- Ext 123

Email: islam@almutairlawfirm.com

Website: www.almutairlawfirm.com

Mr.Islam Hamdi,

Specialties : Legal advice and legitimacy by case or by retainer contract.

Commercial Arbitration within and outside the Kingdom of Saudi Arabia.

Filing Legal Suits before all courts in cases of:

Commercial and financial.Legitimacy.Administrative.Labor.Insurance.

Dr.Saad Al- Jamaan Law Firm Office

P.O.box : 14144 dammam 31424 K.S.A

Dammam Tel : +966 13 8460077 / fax : +966 13 8468822

Riyadh Tel : + 966 11 2544421 / fax : + 966 11 2544403

Khobar Tel : +966 13 8935666 / fax : + 966 13 8986164

Jeddah Mob : +966 559185582 / madina : + 966 554295500

Lawyer

Salehah Saad Al Rasheedi

Mob : + 966 552648639 / 536500100

Email : salehah.alrasheedi@gmail.com

<http://www.dr-jamaan.com/>

Specialties: financial service, debts collection, checks and securities execution.

Incorporation of companies

Drafting contracts of all kinds

Provide all the necessary legal services

Laws of labor, residency and foreign ownership of real estate

Taxes, custom duties and expropriation for public interest

Industrial investment projects foreign investment lawsuits and banking lawsuits

Abdullah bin Abdulrahman Al-Turki Law Firm Office

T.C. Riyad Büyükelçiliği
Ticaret Müşavirliği

Turki Alturki turki@thelawyers.sa / info@thelawyers.sa
Mob : + 966 506102175
Tel : + 966 011 2254040
Address : rihana al-malqa boulevard,1sr floor,office 49
Anas bin malik road al-malqa district, riyadh KSA
Specialties: litigation, arbitration and mediation
Documentation/consultation

Avukat Rabiah

Mob : +966 500608150 / 569983281

Khalid – Rabi-Jouri

Mob : + 966 506298493

Dr.Mohammad Al-Hezzani center

Legal Consulting & Lawyer

Tel : + 966 11 4169436

Fax : + 966 11 4169437

Mob : + 966 505420409 / 534503882

Email : dralhezzani@dralhezzanilawyer.com / dralhezzanilawyer@gmail.com

Web : <http://dralhezzanilawyer.com/>

Dr.Mohammad Al-Hezzani

General Director

Specialties:

Financial Transactions: Issues of various types of financial transactions, such as sale, partnership, mortgage, agency, lease, lease , gift, guarantee, stop, and so on.

Commercial Papers: Issues of various commercial papers with government agencies and others.

Financial Market: Financial market issues, CMA and other financial institutions, government and others.

Labor issues: issues of workers in companies, with government agencies and others.

Companies: Direct establishment procedures, trial, registration of agencies and trademarks.

Contributions: Liquidation of real estate contributions and equity trading.

Legacies: the preparation of commandments, the division and management of legacies.

Insurance: Insurance issues.

Regulations: Preparation, drafting and development of draft regulations and regulations.

Banks: Shari'ah Consulting for Banks

TURKI ALMOHAYA LAQ FIRM

MUHAMMAD GHOURI BACHA CONSULTANT

Email : jeewan4u2@gmail.com / info@almohaya.com.sa

Tel : + 966 11 2075558

T.C. Riyad Büyükelçiliği
Ticaret Müşavirliği

Fax : + 966 11 2075559
Mob : + 966 591174480
Pak : +923 417070707
Riyadh / KSA
<http://www.almohaya.com.sa/>

EL SAYED EL AYOUTY & CO.

With 60 Years of Dedication & Commitments
T: +966-11-408 1811/ +966 11 408 1801- Ext 121
F: +966-11-408 1836
E-mail: azain@elayouty.com
ALI MOHAMED ZAIN
Zakat & Tax Manager
Specialties: audit & assurance, corporate finance, business advisory,
Governance, risk & internal audit, accounting & forensic service ,zakat and taxation

Karma Enterprise Co.Ltd

Email : Kamal.alghusein@Karma-enterprise.com
www.karma-enterprise.com
Beit Hakeem Building - 1st Floor Palestine Street, P.O Box 6003.
Jeddah 21442, Saudi Arabia
Tel +966-12-6602677 - Fax: +966-12-6655083 - Mobile +966 56 997 6363
Kamal AL Ghusein
Business Development Manager
Specialties: * Business Set-up
* Business Continuity
* Business Growth
* Procurement Services
* Customized Menu
* Facility Management Services
* Relocation Services
* Value added Services
* Translation Services
* Serviced Offices
* Bookkeeping Services
* Admin & Governmental Services
* Outsourcing Manpower

İbrahim Mustafa

966 50 1731759
966 55 6071157
m81.ibrahim@gmail.com

T.C. Riyad Büyükelçiliği
Ticaret Müşavirliği

G.C.G. International Consulting Global

Adres: Kavacık Mahallesi, Orhan Veli Kanık Cad. & Özkan Sokak Çelik İş

Merkezi 3/7, 34810 Beykoz/İstanbul

Telefon: (90216) 693 23 35

Fax : + 90 216 6932336

Mob : + 90 5321007756

<https://www.gcg.com.tr>

Email: info@gcg.com.tr

Mustafa CELİK

General manager

meelik@gcg.com.tr

Specialties: consulting services domestic and foreign